

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach . . .	2,65 "
Na pocztę, już z odnośniami . . .	2,91 "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 "
Na pocztę już z odnośniami . . .	8,73 "
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawcę z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —	

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 16 gr.
w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm.
3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale
redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Piątek: † Stanisława Kostki
Sobota: Jukunda b. w.

CHOJNICE, sobota dnia 14 listopada 1931 r.

Słońca wschód 6,52 zachód 15,48
Księżycy wschód 12,45 zachód 19,44

W rocznicę zawieszenia broni

Paryż. — W dniu wczorajszym, jako w rocznicę zawieszenia broni prezydent Doumer udał się przed Łuk Triumfalny, gdzie w obecności rządu, władz cywilnych i wojskowych, korpusu dyplomatycznego stowarzyszenia byłych kombatantów i niezliczonych tłumów publiczności złożył hołd Nieznanemu Żołnierzy. Następnie po zarządzonym 1-minutowym milczeniu dokonano przeglądu oddziałów wojskowych.

Wielka mowa Hoovera w pamiętną rocznicę

Waszyngton. — Z okazji rocznicy zawieszenia broni prezydent Hoover wygłosił mowę, w której stwierdził, że pokój jest rezultatem przygotowań do obrony. Mówca oświadczył m. in., że najlepiej została nie uczczona pamięć tych, którzy dali swe życie gdy na świecie zapanuje spokój.

Maki z pól bitewnych Flandrii

London. — Doroczna uroczystość przed pomnikiem, wzniesionym ku czci poległych w wielkiej wojnie żołnierzy angielskich rozpoczęła się rano w obecności królowej i członków rodziny królewskiej. W imieniu króla, który w ostatniej chwili postanowił nie brać udziału w uroczystości ze względu na złą pogodę, książę Walji złożył u stóp pomnika wiązanek kwiatów. Na ulicach Londynu i miast prowincjonalnych sprzedawano maki robione przez byłych kombatantów, a będące symbolem pól bitewnych we Flandrii.

Mają pieniądze na walce z polskością...

Berlin. — Z budżetu Rzeszy na rok 1931 przeznaczonych ma być 60 milionów marek na cele pomocy wschodniej, które w całości zostaną wydatkowane. Wbudżecie na rok 1932 przeznaczona ma być na ten cel suma 70 milj., a więc o 10 milj. więcej, niż w roku bieżącym. Akcja na dalsze lata ma być ujęta w formie planu 5-letniego, opracowywanego obecnie przez niemieckie władze centralne. Ze specjalnych funduszy ministerstwa spraw wewn. Rzeszy wyasygnowane zostaną kwoty na budowę dodatkowych osiedli przyczem wyrażono zastrzeżenia, że budulec użyty do tego celu musi być pochodzenia niemieckiego, a siły robotnicze pochodzić z obszarów wschodnich. Ze specjalnych zniżek frachtowych korzystać będą tereny, graniczące bezpośrednio z polskiem Pomorzem.

Prawda o Wilnie

Wilno, 12. 11. — W dniu wczorajszym panował w Wilnie zupełny spokój. W związku z nieścislemi, czy nieprawdziwymi wiadomościami, o przebiegu zajęć onegdajszych, kilka dzienników wileńskich zostało skonfiskowanych. Na podstawie dotychczasowych dochodzeń należy stwierdzić, że nieprawdziwi absolutnie są pogłoski o tem, jakoby w czasie wczorajszego strajka miały paść strzały rewolwerowe z jakiegokolwiek strony. Nieprawdziwym również jest przedstawienie sprawy, mówiącej o rzekomem znęcaniu się przez kogokolwiek nad rannymi, w szczególności nad zmarłym później z ran studentem Wacławskim. Ogółem do pogotowia ratunkowego i lekarskiego zgłosiło się wczoraj 41 osób przeważnie lekko poszwankowanych. Za udział w ekscesach aresztowano kilkadziesiąt osobników. Wśród zatrzymanych znajdują się trzej osobnicy, notowani za działalność komunistyczną. Zatrzymanych przekazano do dyspozycji władz prokuratorskich.

Warszawa. — Władze bezpieczeństwa w Wilnie, chcąc zapobiec dalszym ekscesom ulicznym, wydały policji ostre zarządzenia, aby w przyszłości w razie zbiegowisk i demonstracji ulicznych stosowała jak najenergiczniejsze środki.

Nienaruszalność traktatów — oto hasła Francji

W Paryżu odbywał się niedawno kongres socjalnych radykałów.

Ciekawą i charakterystyczną niezmiernie mowę wygłosił Herriot, który omawiając politykę zagraniczną partji, wyraził zadowolenie, że w kwestji Anshlusu rząd i Trybunał Haski przyjęli tezę, podobną do tej, jaką broniła partja. Następnie mówca wyraził również zadowolenie z powodu tego, iż premier Laval uzyskał w Waszyngtonie, jak się tego domagała partja, to iż wszelkie nowe układy utrzymane będą w ramach planu Younga. W sprawie kredytów na obronę narodową mówca zaznaczył, iż socjalni radykałi bynajmniej nie negują konieczności przeprowadzenia redukcji, jednakże dopóki istnieje niebezpieczeństwo wojny, socjalni radykałi nie zgodzą się na rozbrojenie jednostronne. Dopóki istnieje szaleńcy — mówił Herriot — dopóty trzeba będzie się chronić przed nimi.

Dalej podkreślił Herriot znaczenie, jakie przywiązuje partja do nienaruszalności zawieranych układów.

Pod koniec swych obrad kongres przyjął jednogłośnie deklarację, która zaleca współpracę francusko-niemiecką, europejską i światową, występuje przeciwko wnoszeniu barjer celnych, obstaruje przy formule partyjnej, dotyczącej arbitrażu, bezpieczeństwa i rozbrojenia, wypowiedzi się za zawieszeniem zbrojeń i wyraża pragnienie, aby konferencja rozbrojeniowa w r. 1932 doprowadziła do równo czesnej, stopniowej redukcji zbrojeń, poddanej odpo-

wiedniej kontroli, przewiduje przytem gwarancje wzajemnej pomocy. Deklaracja protestuje dalej przeciwko zarzutom, stawianym Francji. Oczywiście — zaznacza deklaracja — należy dążyć do odbudowy całego świata, należy jednak inwestować kredyty na zewnątrz z dużym krytycyzmem, w taki sposób, aby nie zwiększać konkurencji dla rolnictwa i przemysłu francuskiego. W konkluzji swej deklaracja stwierdza, że partja współpracować może z każdym rządem na podstawach demokratycznych.

Francuski „Matin” podając sprawozdanie z kongresu podkreśla poniższy ustęp z mowy Herriota wygłoszonej na bankiecie pożegnalnym: „Do ostatnich granic dawać będę przykład, by ze wszystkich sił służyć w ramach naszego stronnictwa Francji, której poświęciliśmy się bez zastrzeżeń i Republice, która jest dla nas nie wyrazem znamionującym reakcję, lecz żywym symbolem sprawiedliwości i braterstwa.”

Urusa paryska omawia obszernie przebieg kongresu. Przeciwnicy stronnictwa twierdzą, że radykałi dają w danym wypadku jedynie do otwierającej się wkrótce kampanji wyborczej. Podkreślają oni również przeciwieństwo poglądów, mianowicie rozbieżność poglądów Herriota i Pierre Gota w kwestji rozbrojenia i rewizji traktatów.

Organ stronnictwa radykalnego wykazuje wielkie zadowolenie dowodząc, że kongres był wielkim sukcesem. Był to kongres stronnictwa zdolnego do objęcia steru rządów.

Prusy Wschodnie a Polska

„New-York Herald” umieszcza obszerny artykuł pióra p. A. Lednickiego, prezesa Polskiego Komitetu Paneuropejskiego. Autor, omawiając zagadnienie stosunków polsko-niemieckich, poświęca główną uwagę Prusom Wschodnim, analizując cele i zamierzenia Osthilfe na tle kryzysu gospodarczego, panującego w Prusach Wschodnich. Jak wykazuje p. A. Lednicki, zaledwie 13 proc. majątków ziemskich w Prusach Wschodnich wykazuje rentowność.

Ludność tej prowincji w ciągu lat ostatnich zmniejsza się o 4—5 proc. rocznie, co jest cyfrą nader poważną dla prowincji, liczącej ogółem nieco ponad dwa miliony ludności. Zjawisko to, zdaniem autora, zasługuje na tem większą uwagę, że podczas gdy przyrost naturalny ludności Prus Wschodnich wyraża się zaledwie cyfrą 27 pro milie, to przyrost sąsiedniej Polski stanowi 42 pro milie. Analizując położenie gospodarcze Prus Wschodnich, stwierdza p. Lednicki, iż Prusy Wschodnie trudnią się prawie wyłącznie rolnictwem. Potrzebują zaś węgla, żelaza i nafty, które dostarczane ze Środkowych Niemiec, wobec dalekiego transportu kalkulują się bardzo wysoko. Gdyby istniała wolność handlu między Prusami Wschodnimi a Polską, Warszawa zostałaby automatycznie naturalnym rynkiem zbytu dla pruskich producentów wytworów mlecznych i mięsa. zaś hodowcy pruscy wzajemnie byłiby w stanie kupować węgiel, żelazo i naftę w Polsce o wiele taniej, niż obecnie. Zdaniem autora artykułu, samo położenie geograficzne Prus Wschodnich stwarza konieczność współpracy gospodarczej z Polską.

Ponieważ z drugiej strony Polska słusznie uważać może Prusy Wschodnie za obóz warowny, grożący pod względem wojskowym jej najżywniejszym interesom, wobec tego w interesie pokoju europejskiego koniecznym byłoby, zdaniem autora, porozumienie polsko-niemieckie, uzupełniające pakt Kelloga, któreby jednej stronie dało dodatkowe gwarancje nienaruszalności Prus Wschodnich, jako niemieckiej posiadłości, a drugiej zapewniło istotną demilitaryzację Prus Wschodnich.

Polskie rekordy szybowcowe

Czwarta jesienna wyprawa szybowcowa w Bezmiechowej, która zakończyła się w ostatnich dniach, stanowi wielki krok naprzód w rozwoju polskiego szybownictwa. Wyniki tej wyprawy wysuwają nasze szybownictwo na jedno z pierwszych miejsc w świecie; lepsze wyniki od naszych osiągnęli tylko Niemcy, Rosjanie i Francuzi, natomiast Stany Zjednoczone i Anglia znajdują się poza nami.

Ogółem na wyprawie wykonano 491 lotów bezsilnikowych, w ogólnym czasie 64 godziny 25 minut. W Bezmiechowej wyszkoliło się 27 pilotów szybowcowych, w tej liczbie 7-miu instruktorów.

Podczas, gdy do ostatniej wyprawy polski rekord szybowcowy wynosił 2 godziny 3 min., na czwartej wyprawie czterech pilotów wykonano loty trwające dłużej, niż po cztery godziny, siedmiu pilotów zaś odbyło 17 lotów trwających powyżej godziny.

W czasie wyprawy czterokrotnie pobity został rekord długotrwałości lotu i ostatecznie ustalony został przez inż. Grzeszczyka rekordowy czas 7 godzin, 54 minuty.

Produkcja i zbyt cukru

Okres kampanji cukrowej w r. 1930-31, który zakończył się z dniem 30. 9. br. „dał następujące wyniki:

Z 179.912 ha obszaru plantacyjnego w całej Polsce otrzymano do przerobu 46.330.250 q. buraków. Z ilości tej wyprodukowano ogółem 703.952 ton cukru w wartości cukru białego. W omawianej kampanji było czynnych 69 cukrowni, w tem 24 cukrownie zachodnio-polskie z produkcją 431.456 ton cukru w wartości cukru białego, stanowiących ca. 61,29 proc. całkowitej produkcji Polski.

W czasie całej kampanji tj. od 1. 10. do 30. 10. 31 r. wysłano: na rynek krajowy — 334.585 ton w wartości cukru białego wobec 346.540 ton w kampanji poprzedniej oraz na eksport — 271.260 ton wobec wyeksportowanych w kamp. 1929-30 400.099 ton.

Produkcja w nowej kampanji oblicza się dla cukrowni zachodnio-polskich na przypuszczenie 275 tys. ton, w wartości cukru białego, a dla całej Polski na około 500.000 ton.

Święto Niepodległości w Warszawie

Warszawa, 12. 11. (PAT). Wczoraj cała Polska uroczystości święta 13-tą rocznicę niepodległości. W stolicy uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem dla żołnierzy w świątyniach wszystkich wyznań. O godz. 10 rano w katedrze św. Jana odprawione zostało uroczyste nabożeństwo.

Mszę św. celebrował ks. kardynał Kakowski w otoczeniu licznych kleru. Na nabożeństwie obecni byli p. Prezydent Rzplitej, członkowie rządu z premierem Prystorem, korpus dyplomatyczny, przedstawiciele Sejmu i Senatu, generalicja, przedstawiciele władz wojskowych, komunalnych oraz rzesze wiernych.

Na placu Marszałka Piłsudskiego dorocznym zwyczajem odbyła się rewja wojskowa. Już o godz. 10 trybuny i chodniki wokół placu wypełniły się publicznością. Oddziały wojskowe stanęły na placu w siedmiu rzędach. — O godz. 10 przybyli na trybunę członkowie rządu z p. prezesem Rady Ministrów Prystorem na czele, przedstawiciele Sejmu i Senatu, członkowie korpusu dyplomatycznego, generalicja, przedstawiciele armii obcych itp. — O godz. 10.35 dowódca OK I. generał Januskiewicz odebrał od dowódców raport. W kilka minut później rozległ się sygnał: Baczość! Dowódcy oddziałów zakomenderowali: Prezentuj broń! Orkiestra odegrała hymn narodowy. Na plac wjeżdża p. Prezydent Rzplitej w otoczeniu domu cywilnego i wojskowego przy dźwiękach hymnu narodowego.

P. Prezydent po przejściu przed frontem ustawnych oddziałów podchodzi do trybuny, witając się z przedstawicielami rządu. Na sygnał: Naprzód! Oddziały przegrupowują się do defilady, która rozpoczęła się w kilka chwil później. Nad placem Marszałka Józefa Piłsudskiego przedefilowało kilka eskadr samolotów bojowych.

W czasie gdy oddziały przygotowywały się do defilady, odbyło się na placu przed trybunami uroczyste wbijanie gwoździ w drzewca sztandaru Inwalidów Wojen. R. P. w Warszawie. Pierwszy gwoździł wbił p. Prezydent Rzplitej, wpisując się do księgi pamiątkowej. O godz. 11.30 p. Prezydent wstąpił na trybunę celem odebrania rewji. Obok p. Prezydenta na trybunie zjawili się p. wicemin. spr. wojsk. gen. Fabrycy oraz dowódca OK I gen. Januskiewicz.

Oddziały defilowały w następującym porządku: szkoły podchorążych, inżynierji i sanitarna. Następnie piechoty 21, 30 i 36 p. p. oraz kompanja cyklistów 36 p. p. Za piechotą defilowały oddziały wojsk mechanicznych. — Następnie przedefilowała kawalerja.

Po odjeździe p. Prezydenta Rzplitej nastąpiło złożenie wieńca przez delegację Koła Związku Inwalidów Wojen, w Warszawie na grobie Nieznanego Żołnierza. Wieczorem odbył się uroczysty obchód w Domu Żołnierza. Poza tem odbyły się pogadanki żołnierskie, a w kinach przedstawienia.

Za troje dzieci domek lub 4-pokojowe mieszkanie

Z Rzymu donoszą: Nowoczesna Italja prowadzona przez Mussoliniego rozwija się potężnie w każdym kierunku. W tej akcji rozwojowej rząd włoski wielki nacisk kładzie na podniesienie stanu liczebnego ludności i w tym kierunku też czynione są rozmaite posunięcia. Ostatnio wyszło nowe zarządzenie, rzucające ciekawe światło na poczynania w tym kierunku Włoch. Oto gubernator Rzymu ustanowił szereg premij dla rodzin mających większą liczbę dzieci. Do otrzymania tych premij trzeba mieć najmniej troje dzieci. Takie rodziny otrzymują domki, względnie cztero-pokojowe mieszkania wraz z kuchnią bez płatnie, z tem jedynie zastrzeżeniem, że domków tych i mieszkań nie wolno im ani sprzedawać, ani obciążać hipotecznie.

Jak widzimy więc, rząd włoski poszedł w tym kierunku znacznie dalej aniżeli rząd Francji, który matkom większej liczby dzieci rozdaje medale za macierzyństwo. Poczynania włoskie mają charakter praktyczny i dążą do ułatwienia życia tym, którzy dbają o wzrost liczebny Włoch.

Wspaniały rekord młodej lotniczki angielskiej

Donosiliśmy już o niezwykle śmiałym locie, jakiego podjęła 19-letnia mieszkanka Londynu panna Peggy Salaman, która przeleciała przestrzeń z Londynu do Capstadu w Afryce południowej. Panna Salaman używała w swojej podróży maleńkiej maszyny, typu „Puss Moth“ i przebyła przestrzeń Londyn — Capstadt w czasie 5 dni, 6 godzin i 40 minut. W ten sposób pobiła ona rekord znanego lotnika Kidstona o jeden i pół dnia.

Pierwszem pytaniem panny Salaman w chwili wylądowania na lotnisku w Capstadzie było: „Czy przybyliśmy na czas?“ Wyskoczywszy ze swojego samolotu, zajęła się dziełką Angielka oglądaniem maszyny. Okazało się, że ster samolotu jest silnie uszkodzony z racji lądowania w nocy w dżungli afrykańskiej. Mimo tego uszkodzenia, śmiała lotniczka leciała ze swoim towarzyszem Gordonem Store od Bula wayo aż do Capstadu.

„Najbardziej zmartwiłam się tem, że wątpiono, czy dolecę“ — opowiada panna Salamon przedstawicielom prasy — „Moja kochana matka zatrapiała się pewnie z tego powodu. Tymczasem pokazałam, że daję sobie doskonałą radę w powietrzu i że wszyscy ciemne huroskopy nie sprawdziły się. Przez cały czas żyłam w ogromnym napięciu nerwowem i w czasie pilotowania piłam tylko nieco wody i chrupałam tabliczkę, zawierającą skompromowany sólód ze zbożem. Bardzo żałuję, że moja mamusia nie może być tutaj i cieszyć się moim triumfem swojej jedynaczki“.

Mikrofon, który wybiera dźwięki

Inżynierowie amerykańscy skonstruowali nowy mikrofon, który wywoła przewrót w dziedzinie filmu. Jak wiadomo, zdjęcia filmowe są dlatego połączone z wielkimi trudnościami, ponieważ obecne stosowane mikrofony wchłaniają wszystkie szmery niełączące się z akcją, które później występują w gotowych filmach. Najtrudniejszym zadaniem jest wyeliminować z taśmy filmowej te właśnie zbędne odgłosy. Sytuacja „czyszczenia“ filmu podczas nakręcania zdjęć jest o tyle utrudniona, że w trakcie pracy reżyser nie może ze względu na wchłaniający odgłosy mikrofon udzielać wskazówek.

Nowo wynaleziony mikrofon, który posiada tę dodatnią właściwość niwelowania wszelkich odgłosów

ubocznych, jest t. zw. mikrofonem taśmowym. Składa się on z lekkiej wstążki metalowej, zawieszonyj w polu magnetycznym i ulegającej drganiom powietrza. Można więc nastawić ten mikrofon w pewnym oznaczonym kierunku, a aparat do zdjęć i sta nowisko reżysera tak rozmieścić, że wszystkie jego słowa, oraz odgłosy aparatu do zdjęć trafiają w t. zw. „martwy punkt“ mikrofonu i tem samem nie są wchłaniane.

Fachowcy w dziedzinie filmu są tego zdania, że wynalazek „głuchego mikrofonu“ posunie twórczość filmową znacznie naprzód i otworzy nowe możliwości artystyczne.

Ostatni pierwiastek chemiczny odkryty

Z Nowego Jorku donoszą, iż uczyony amerykański Alison odkrył nowy pierwiastek chemiczny nr. 85-ty ostatni z rzędu 85 pierwiastków, ustalonych przez Mendeljewą. Nowy pierwiastek nazwano „Halogenem“.

Z Pomorza

ILE TUCHOLA ZUŻYWA GAZU.

Tuchola. — Miejscowa gazownia miejska wykazuje ciekawą statystykę produkcji i zużycia gazu w naszym mieście. Gdy w roku 1903 konsumpcja wynosiła 60312 m³, to w roku 1918 wyprodukowano 213004 m³ Statystyka z czasów Polski wykazuje: w roku 1924 — 134810 m³, punkt kulminacyjny zaś osiągnięto w roku 1930, gdzie konsumpcja wyniosła 275348 m³.

UNIWAŻNIENIE WYBORÓW RADY KASY MIEJSKIEJ.

— Na sprzeciw radnego miasta p. Gussa, nauczyciela Seminarjum, umiawniła Urząd Wojewódzki wybory przeprowadzone w miejscowej Radzie Miejskiej do rady Kasy Miejskiej, wobec czego przeprowadzi Rada Miejska nowe wybory.

WYKŁADY POWSZECHNE TOW. NAUCZ. SZKÓŁ WYŻSZ.

— Miejscowe Koło Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych zorganizowało cykl wykładów, które pod nazwą „Wykłady powszechne“ odbywać się będą w każdą drugą niedzielę przez czas Adwentu i Postu. Pierwszy wykład odbył się ostatniej niedzieli, następny zaś odbędzie się w niedzielę 22 bm. na którym p. sędzia Raszeja wygłosi wykład na temat: „Zbrodnia i kara“ — Nadmieniamy, iż wykłady są dla słuchaczy zupełnie bezpłatne.

WŚRÓD PRACOWNIKÓW KUPIECKICH.

Na ostatniem zebraniu miejsc. Koła Związku Pracowników Kupieckich powzięto uchwałę opodatkować się na pomoc bezrobotnym w wysokości 1 procentu od pobieranych pensyj. Ponadto uchwalono wznowić schadzki koleżeńskie, połączone z odczytami i wykładami fachowemi.

ZE STOW. MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ.

— Na ostatniem zebraniu Stow. Młodzieży Żeńskiej dokonano uroczystego przyjęcia 11 druchen do Stow. którego to obrzędu dokonała wicepatronka p. mec. Piskozubowa. Po kilku deklamacjach i monologach wygłoszonych przez druchny z zastępu „Królowej Jadwigi“ wygłosiła zastępową drhna Mechlińska referat pt. „Marja w Polsce króluje“. Ciekawy referat wygłosiła p. dyr. Adamowiczowa na temat: „Nasze hasło Sprawy służ“. W miesiącu styczniu zostanie urządzony kurs wyrobu rekawiczek; obecnie odbywa się kurs robót ręcznych, następnie odbędzie się kurs gotowania i prasowania.

ZWYRODNIALCY NISZCZA OWOCOWE DRZEWKA PRZYDROŻNE.

Bysław, pow. tucholski. — Jednej z ubiegłych nocy połamałi nieznanymi osobnościami 30 przydrożnych

ZBLIŻA SIĘ
OSTATNI CZAS
na kupno
losu 3,— zł
WIELKIEJ LOTERJI
na Pomnik Wdzięczności w Poznaniu
Ciągnięcie 10 grudnia!
Cenne wygrane!
Losy nabyć możez w najbliższej kolekturze.
Bankach Ludowych lub wprost w Komitacie, Al. Marcinkowskiego 21 III. p. za nadesłaniem 3,— zł na konto P. K. O. 213 964.

drzewek owocowych, nad szosą od Bysławia do Szumskiej. Władze policyjne wdrożyły za sprawcami energiczne dochodzenia.

KRADZIEŻE DROBIU SIĘ MNOŻĄ.

Tuchola. — Gospodarzowi Okonkowi w Kiełpinie skradli nieznanymi sprawcy 8 gęsi z niezamkniętego chlewa. Taką ilość gęsi skradziono w nocy pewnemu rolnikowi w Rosochacie. W Bysławiu, na szkodę Chechłowej skradziono 7 gęsi i 5 kur.

ŚWIĘTO MŁODZIEŻY.

Sępólno. — W niedzielę dnia 15 bm. obchodzi Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej swe doroczne „Święto Młodzieży“. Święto to ma wykazać stan i pracę naszej młodzieży, ma wydać świadectwo o wyrobieniu moralnem i obywatelskiem naszych druhów. Z drugiej strony dzień ten ma wykazać, że społeczeństwo nasze dąży niezłomnie do tego, aby młodzież pogłębiła swe wychowanie w szczyrze katolickiej organizacji, jaką jest Katolickie Stow. Młodzieży Polskiej. Wobec tego spodziewać się należy, że nie zabraknie w niedzielę, dnia 15 listopada na Wieczornicy niłogo, komu nie jest obojętna sprawa wychowania młodzieży:

Program wieczornicy: I. część: 1) Występ orkiestry SMP. 2) Słowo wstępne. 3) Wiersz: „Młodości moja“. 4) Sprawozdanie z roku 1931. 5) Wiersz: „Młodzieży nasza“. 6) Przemówienie, 7) Żywy obraz z deklamacją „Miłość i wiara“. 8) Występ orkiestry SMP. II. część: 1) „Gościnnie występ artysty“ „krotochwila w 1 akcie, ze stosunków inteligencji w małym miasteczku. 2) „Pan Pegazowski“, arcywesoła sztuka w 2 aktach z życia studentów. W przerwach koncertować będzie orkiestra SMP. Początek o godz. 8 wieczorem w Domu Katolickim.

Z ŻYCIA WOJAKÓW.

— W sobotę odbyło się w hotelu „Polonia“ miesięczne zebranie, które zagal drh. wiceprezes Remański, Podano m. in. do wiadomości, że tegoroczne ćwiczenia p. lowe odbędą się w dniu 22 listopada w okolicy Kamienia-Pom. Członkowie dostaną mundur tak samo otrzyma każdy wolne utrzymanie oraz zniżkę kolejową, wobec czego drh. wiceprezes apelował do wzięcia gremjalnego udziału, ażeby naszym sąsiadom z drugiej strony pokazać, że stary żołnierz polski umie, o ile ku temu zajdzie potrzeba z bronią w rękę odeprzeć wszelkie zachcianki wroga

PROTEST PRZECIW ZAKUSOM NIEM.

Więcbork. — Kolejjarze zebrani w dniu 6. 11. i ich rodziny z Więcborka i okolicy, którym całość i do bro Państwa Polskiego leży na sercu, w ogólnej liczbie 250 osób uchwalili jednogłośnie następującą rezolucję:

Pomorze jest ziemią rdzennie polską od niepamiętnych czasów, a my mieszkańcy Pomorza pomni krzywd jakich doznaliśmy w wiekowej niewoli i depantania naszych najświętszych uczuć, nie pozwolimy na ponowne zakusie nas w kajdany adwiecznego wroga ojczyzny. Jesteśmy zdecydowani w razie konieczności bronić do ostatniej kropli krwi praw naszych do adwiecznie polskiego Pomorza.

Paletamy o tem, że w niewoli jęczą jeszcze bracia nasi, lecz żyjemy nadzieją, że kiedyś w przyszłości sprawiedliwość święci będzie swoje zwycięstwo.

Zarząd K. P. W. Więcbork
Gondek, sekretarz. Zieliński, prezes.

KATASTROFA LOTNICZA.

Toruń. — Podczas śródowych uroczystości wydarzyło się w Toruniu katastrofa lotnicza której ofiarą padł pilot st. sierżant Balcer.

Z lotniska 4 p. lotniczego wystartowało w ciągu w. zorajszego przedpołudnia przed rozpoczęciem defilady kilkanaście samolotów, które w czasie defilady na Rynku Staromiejskim krążyły nad miastem.

W pewnej chwili samolot pilotowany przez st. sierżanta Balcera, — prawdopodobnie wskutek defektu motoru, zaczął opadać i runął na ziemię w okolicy Barbarki. Samolot uległ zupełnemu strzaskaniu.

Z pod szczątków rozbitego samolotu wydobyto rannego lotnika, którego w stanie ciężkim odwieziono do wojskowego szpitala.

CHOJNICE I POWIAT

(Chojnice, dnia 13 listopada 1931 r.)

Na rzecz bezrobotnych

urządza już w dniu jutrzejszym „Teatr Ludowy“ który już nieraz dał nam możność podziwiania koncertowej gry swego zespołu, przedstawienie, z którego czysty zysk przeznacza się dla miejscowych bezrobotnych. Specjalnością jutrzejszego występu są kostjomy stylowe z epoki, w której rzecz się rozgrywa. Po przedstawieniu herbatka i dancinng przy dźwiękach wyborowej orkiestry dancinngowej p. Skwierawskiego.

Zebranie miesięczne Tow. Polek i Ziemianek

odbyło się przy dość licznej obecności członkiń. Przewodnicząca p. Sikorska w przemówieniu swym zaznaczyła, że z cichej wioski nad lasem przybyła przez mgły listopadowe, aby na zebraniu w tym miesiącu, poświęconym czci zmarłych, uczcić pamięć zmarłych członków Tow. Polek i Tow. Ziemianek. Panie powstawszy odmówiły pobożnie pacierze.

Pani starościna Zaleska proszona przez Tow. Teatr Ludowy, prosi, aby panie zajęły się dancinngiem dnia 14-listopada, po odegraniu komedji Fredry „Śluby Panieńskie“. Zebranie uchwaliło aby członkinie Tow. Polek wzięły udział w dancinngu Teatru Ludowego, zwłaszcza, że zysk ma być oddany dla bezrobotnych.

Po odczytaniu protokołu, z przeszłego zebrania, pani starościna wygłasza odczyt na temat „Dziennikarstwo w życiu naszych literatów i poetów“. Pouczająco opracowany wykład daje nam jasne przykłady, jak borykając się z nędzą nasi wybitni mistrze pióra zarabiali pisząc do gazet. Wywiązuje się dyskusja, w której przewodnicząca zaznacza, że widzi my, iż bieda nie zabija ducha, przeciwnie mocowanie się z trudnościami wywyższa wyrobienie charakteru i właśnie o tem po zakończeniu spraw towarzysztwa p. przewodnicząca wypowiada kilka następujących słów:

Zyjemy w czasach ciężkich, w okresie ostrego kryzysu, który wypełnia nam życie troską o chleb powszedni. Zarzucają naszej epoce, że jest nawskróś przesiąknięta materializmem. Trudno zbić ten zarzut, można tylko twierdzić, że ten materializm to zaabsorbowanie wszystkich sił w walce o byt, wypływa z bardzo ciężkich warunków życia, w jakich obecnie się znajdujemy. Jest to do pewnego stopnia „zło konieczne“, a jednak trzeba mu przeciw działać. Nie dosyć na tem, że zrozumieliśmy krytyczny moment gospodarczy — niedosyć na tem, że zmniejszamy nasze wydatki osobiste, nie dosyć na tem, że staramy się praktycznie i oszczędnie prowadzić nasze gospodarstwo domowe.

Dzisiaj społeczeństwo żąda od nas jeszcze czegoś więcej.

Spółeczeństwo materialistów, społeczeństwo ludzi, pochłoniętych tysiącem trosk i kłopotów, tysiącem spraw wymagających ciągłego naprężenia i przytomności umysłu, żąda od nas kobiet abyśmy rzuciły w ich życie złoty promień idealizmu.

Nie możemy pozwolić, by we walce o byt ginęły lub karły dusze. Musimy je ratować cudem wielkiej, niezachwianej wiary, krzepić pełną ufności nadzieją, umacniać i krzepić miłością. Miłością, która każdy ciężar czyni lżejszym do zniesienia. „Trzeba z życia zabić marzenie a z marzenia rzeczywistość“, powiedział Piotr Curie. Człowiek, który poświęcił życie pracy naukowej a więc człowiek czynu, stwierdza domniemanie pierwiastka idealnego w życiu. Zrozumiał on bowiem, że marzenie jest źródłem twórczości i postępu, że z niego powstają nieraz największe dzieła. Idealizujemy więc to życie, choć ono jest obecnie tak ciężkie i twarde. Wnosimy w życie światło, pierwiastek dobra i piękna. Powinniśmy teraz bardziej, niż kiedykolwiek, wystrzegać się czynów złych i niskich, aby promieniowało z nas nasze własne piękno wewnętrzne, gdyż inaczej nie zdołamy stworzyć dookoła siebie atmosfery jasnej i czystej.

Co czynić należy by podjąć temu zadaniu?

Przedewszystkiem same musimy bronić się od zniechęcenia i zgorzknienia, mimo tych wszystkich trudności, jakie na każdym kroku spotykamy. Nie możemy poddawać się biernie fali kłopotów, zalewającej nasze dmy, musimy mężnie stawić im czoło.

By tego dokonać, musimy być silne. Nie wolno nam marnować naszych sił w bezcelowych narzekaniach, ale stawiać przed sobą jasne strony życia i na ciemnych jego drogach zapalać światła ideału!

ECHA JARMARKU.

Ruch dopołudnia, który był bardzo mało ożywiony zdawał się nie wrożyć zbyt wielkiego jarmarku. Sytuacja jednak zmieniła się w południe. Nagromadziło się tyle ludu, jak rzadko w który jarmark. Obszerne rynki i place miasta Chojnic z trudem zdołały pomieścić handlujących oraz chętnych widzów a bynajmniej nie kupujących dla braku gotówki. Obrót jarmarku naogół bardzo słaby. Natomiast z wielkim powodzeniem działały wszystkie grupy kieszonkowców, które tego razu bardzo licznie w Chojnicach się stawiły. Od godziny 9-tej (tak nas przynajmniej informują) przypuszczono formal. atak na kieszenie obywateli. Uznając ciężkie czasy, nie pogardzili i małą kwotą. Wynika to z kwot na jakie się rzucili a mianowicie brali już 6 zł. Zanim policja zdołała się zorientować, można było zaobser-

wować stale zgłaszających się z doniesieniem o kradzieży do posterunkowych. O godz. 1-ej policji udało się wyłapać prawie że całą szajkę kaliskich kieszonkowców w liczbie 9-ciu oraz 2 osoby z szajki toruńskiej. (Działały szczególnie trzy szajki: toruńska, łódzka i kaliska). Pomiędzy nimi niejaką Michalską Rozalię, robotnicę lat 53 karana kilkakrotnie ostatnio na rok i 4 mies. ciężkiego więzienia w Fordonie, oraz jej towarzyszkę Reptowską Marię rozwódkę lat 54 również kilkakrotnie karana, ostatni rok ciężkiego więzienia w Fordonie. Obie wymienione przytrzymały na gorącym uczynku kiedy usiłowały okraść niej. Konitzerową z Deregowic, otwarszy jej już torebkę i wsunąwszy palce wydobły papiery, na szczęście nie pieniądze a za świadczenie szepienia ospy. W tej chwili schwytane przez jednego z porządkowych miejskich porzuciły zaświadczenie a obserwujący porządkowy do prowadził do posterunku. Z grupy kaliskiej wyróżnił się niej. Bielhuski, który zdołał już wsunąć jednemu z rolników rękę pod marynarkę i z kieszeni wyciągnąć portfel, przyczem został schwytany.

Okradziono następujących 1) Tyborską Martę z Żychy — torebkę z zawartością 53 marek niem, i 45 zł. polskich oraz książeczkę oszczędności. 2) Geister M. z Jeziora — torebkę bez gotówki, 3) Kosidowską Juljanę z ul. Szewskiej — sakiewkę z 15 zł 4) Berendt Marię z Sławęcina — 140 zł, 5) Kowalewską Wład. z Kopernicy — 100 zł, 6) Szwałowską Fr. z M. Cerkwicy — 55 zł, 7) Sawicką Antoninę z ul. Gockowskiego — 10 zł. 8) Myszkę Augusta z Rytki — 30 zł i torebkę z różańcem, 9) Mayer Bernard z Ogorzelin — 29 zł, 10) Orłowski Bernard z

Odezwa w dniu „Święta Młodzieży“

Oto nadszedł upragniony przez nas i wyczekiwany dzień uroczysty Świętego Patrona Stanisława Kostki, nasze **ŚWIĘTO MŁODZIEŻY!**

Żywiej zabili wam serca, zapal rozpięta młode piersi, do ust cisną się mocne słowa postanowień.

W latach ubiegłych starałście się w miarę sił i możliwości rozbudować organizację, skupić jak najliczniej młodzież w szeregach Stowarzyszeń Katolickiej Młodzieży Polskiej, pozyskać dzielnych współpracowników.

Dlatego też piękny rozwój organizacji Waszej napełnia serce Moje wielką radością.

Miłość ojcowską zachowałem Wam wiernie przez wszystkie lata rządów Swoich.

Nowe czasy stawiają przed Wami nowe zadania. Podczas gdy dawniej niczem rwący potok górski szlście naprzód ogarniając swą działalnością ogromne rzesze młodzieży — w przyszłości czeka Was inna praca:

Musicie się skupić, umocnić na zajętych placówkach, z każdego Stowarzyszenia uczynić niezdybłą twierdzę.

Z pieniającego się potoku zmienić wam się wypadnie w szeroką, z uregulowanymi brzegami i pogłębionym dnem, rzekę, na której panowałby ruch nieprzerwany.

Zadania wielkie — choć niełatwe. Od spełnienia ich nikt uchylić się nie może!

Powiat

PRACA OŚWIATOWA.

Silno. — W ubiegłą niedzielę odbyło się w lokalu szkolnym zebranie miejscowego Towarzystwa Oświaty przy licznych udziałach członków. Zebraniu przewodniczył prezes p. Piórek, protokół prowadził sekretarz p. Kruczyński. P. prezes wygłosił bardzo aktualny referat na temat Oszczędności, po którym wywiązała się dość ożywiona dyskusja. Poruszono sprawę ewtl. założenia Kasy Stefczyka, która może w większej mierze mogła by się przyczynić do obudzenia ducha oszczędności tutejszej ludności. Zebrani zwrócili się do Zarządu o postaranie się do następnego zebrania o statut Kas Stefczyka, aby mógł się bliżej z organizacją zaznajomić.

Następnie poruszono sprawę wystąpienia senatora amerykańskiego Boraha. Na wniosek p. Kowalskiego zebrani uchwalili następującą

REZOLUCJĘ

My członkowie Towarzystwa Oświaty Silno jako najstarszego polskiego Towarzystwa w Kosznejderji zgromadzeni na zebraniu dnia 8. 11. 31 w szkole w Silnie, protestujemy stanowczo przeciwko niesłychanemu wystąpieniu sen. Boraha, przewodniczącego kom. spraw zagr. ameryk. senatu, popierającego zaborcze zakusy Niemiec na Pomorze, z oburzeniem odpieramy ten zamach na odwieczne prawa nasze do ziemi rdzennie polskiej, zamieszkałej w 90 pr. c. przez Polaków, której polskości mimo intensywnej i brutalnie przeprowadzanej germanizacji Prusacy niszczyć nie zdołali. — Ubolewamy, że wystąpieniem swoim sen. Borah próbuje spowodować naród amerykański z drogi historycznego posłannictwa jako narodu, który zawsze stał na straży wolności ludów, który przez usta jednego z najdzielniejszych swych synów, prezydenta Wilsona, w imię sprawiedliwości uznał ziemie pomorską za integralną część Polski. — Ubolewamy, że w ten sposób pod-

Jerzmionek — 60 zł, 11) Pawlak Jan Gockowskiego — 6 zł, 12) Brunka Franciszek z Chojnic — 120 zł, 13) Jankowska Leokadja z Czarska — 200 zł, 14) Bail Alfred z Płocicza pow. sepoleński — 21 zł, 15) Sartowska Teresa Chojnice Angowiecka — 42 zł, 16) Grzeczka Anastazja Chojnice Staroszkolna — 40 zł.

Jak z powyższego zestawienia wynika, tego razu okradziono więcej obywateli miasta Chojnic niż z okolicznych wiosek. Nasze gospodie same temu winne gdyż mimo ciągłych ostrzeżeń nie przestają one nosić sakiewek w tak już płytkich kieszeniach oraz torebki w koszykach. Za to też i złodzieje święcili triumfy. Zaznaczyć należy że najwięcej sposobności do kradzieży nadarzało się przy drogerji Kłoskowski.

MECZ.

W niedzielę dnia 15. bm. o godz. 14-tej odbędzie się mecz pomiędzy II. drużyną Sokola a II. drużyną „Chojniczanka“ w łasku miejskim.

PALKI GUMOWE.

Po raz pierwszy ukazała się wczoraj z okazji jarmarku policja nasz z gumowymi pałkami które w innych krajach już dawno wprowadzono. Jako obserwator muszę przyznać, że pałka tu odniosła więcej skutku, aniżeli bezcelowe nawoływanie policjantów. Tam gdzie ruch zatamowano skoro zjawił się posterunkowy z pałką, robił się w momencie porządek, każdy bez szemrania usuwał się z miejsca.

sze niż w roku zeszłym. Kraje azjatyckie od 1 stycznia

WCZORAJŠZE CENY TARGOWE.

Za krowy włączono stare 50—80 zł. średniego gatunku 100—150 zł, lepsze 150—200 zł, rzadko zdarzało się że krowa kosztowała ponad 250 zł. Za konie wybrakowane płacono 15 do 40 zł, stare konie 40—80 zł, gorsze konie młodsze 80—150 zł, średnie 150—200 zł, lepsze 200—280 zł.

Jest Mojem życzeniem, aby dzień „ŚWIĘTA MŁODZIEŻY“ stał się jednocześnie potężną manifestacją na rzecz Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej, jako tej przedniej straży armji Chrystusowej w Diecezji Chełmińskiej.

Niechaj ogół społeczeństwa dowie się, że w dobie szczególnie usilnych zabiegów nad znieprawianiem duszy młodzieży, rosną zastępy młodzieńców, pracujących żyć, pracować dla sprawy Kościoła i Narodu.

Zapał młodości jest wielki, ale wówczas wyda prawdziwie świetne owoce, o ile pójdzie w parze z cennym doświadczeniem starszego społeczeństwa.

Dlatego złoście w dniu „Święta Młodzieży“ dowód, Kochani Diecezjanie, że niezłomnie dążycie do tego, aby młodzież pogłębiła swe wychowanie w szczerze katolickiej organizacji, jaką są Stowarzyszenia Katolickiej Młodzieży Polskiej.

Od Was, Kochani Młodzieńcy z pod znaku S. M. P., spodziewam się, że po włączeniu organizacji Waszej do Akcji Katolickiej podwoicie gorliwość swoją około pomnożenia liczby placówek swoich i pogłębienia wśród nich ducha Chrystusowego.

W tej myśli udzielam Wam z głębi serca błogosławieństwa Swego Arcypasterskiego.

(Pelplin, dnia 8 listopada 1931 r.)

(—) Stanisław Wojciech,
Biskup Chełmiński.

jęta została próba zniszczenia tradycyjnych węzłów sympatii, łączących Naród polski z narodem amerykańskim, przypieczętowanych krwią naszych synów Pułaskiego i innych.

Przekonani jesteśmy, że deklaracja sen. Boraha jest wyłącznie jego osobistym pomysłem i wierzymy, że wielki naród amerykański jak dawniej stał, tak i dziś stoi i zawsze stać będzie po stronie sprawiedliwości i dziejowej.

Oświadczamy, że wszyscy bez względu na przekonanie polityczne bronąć będziemy ziemi naszej do ostatniej kropli krwi, tak nam dopomóż Bóg.

ZMIANA WŁASNOŚCI.

Brusy. — W ręce p. Lorocho, mistrza rzeźnickiego z Brus, przeszła część posesji tutejszego Banku Ludowego — dawniejsza restauracja p. Literackiego i spichlerz — za cenę 26,000 zł.

JARMARK NA KONIE I BYDŁO

w dniu 10 bm. był mało ożywiony. Za bydło płacono wprost śmieszne ceny. Dobre dójki można było nabyć już za 120—150 zł. Kto więc nie musiał koniecznie sprzedać, prowadził bydło z powrotem.

AGENDY WOJTOSTWA W KOSOBUDACH

objął z dniem 11. bm. wójt p. Januszewski z Brus. Okres urzędowania p. Piechowskiego bowiem minął a przeniesienie wójtostwa do Brus nastąpiło z powodu braku odpowiedniej osoby na to stanowisko.

ZGON AKUSZERKI OBWODOWEJ.

Dn. 10 bm., zmarła po krótkiej chorobie znana na tutejszym gruncie akuszerka obwodowa śp. Anna Otowa, lat 68. Urząd swój piastowała przeszło 30 lat. Cześć Jej pamięci!

ROCZNICA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI.

Z okazji 13-rocznicy Niepodległości Polski urządziła tutejsza szkoła powszechna wspólnie ze szkołą dokształcającą uroczysty poranek na sali p. Przewoskiego. Poranek wypełniły śpiewy i deklamacje działwy szkolnej oraz wykład nauczycielki p. Woelkowny.

Siłowa Sprzedaż Rolnych w Poznaniu

Poznan, dnia 12. XI. 1931 r.

Wzrost: 100% hurt. fr. st. załad. ładunki wagon. 100 kg., wstrzywe

Żytnie	24,50—25,00
Żyto	25,00—25,50
Jęczmień przemiatowy	22,50—25,00
Jęczmień browarowy	27,50—28,50
Owies nowy	24,25—24,75
Mąka z. 65% w. w. w. w.	36,50—37,50
Mąka p. 65% w. w. w. w.	37,25—39,25
Otręby żytnie	17,25—18,00
Otręby pszenne	16,50—17,50
Otręby pszenne (grube)	17,50—18,50
Rzepak	33,00—34,00
Groch Victoria	24,00—29,00
Groch Folgera	27,00—29,00
Ziemniaki jadalne	3,80 4,00
Gorzycza	59,00—43,00
Siłoma prasowana	5,50—6,00

Z KINA

NA SYBIR.

Na tle mnóstwa malowniczych widoków wsi polskiej podziwiamy obecnie na ekranie kina Nowości pierwszy dźwiękowy film polski reżysera Szaro. —

Rasowego dziedzica, hreczkosieja z dziada-pradziada ucieleźnia z znanym kunsztem mistrz Mieczysław Trenkiel, jako ojciec „solenizantki” — czarującej Jadwigi Smosarskiej, oraz młodszej dzieciarni, której korepetytorem jest ukrywający się przed żandarmami carskim student-działacz niepodległościowy w znakomitej interpretacji Adama Brodzisza. Za serce chwytła ponury pochód skazańców, który dzięki udziałowi autentycznych b. zesłańców zyska na prawdzie życiowej. Smosarska z powszechnym ulubieńcem publiczności Adamem Brodziszem stanowią najcenniejszą ozdobę tego wspaniałego dźwiękowca polskiego, który podziwiać można codziennie wieczorem o godz. 8,15 a niedzielę o godz. 3,30, 6 i 8,15 poraz ostatni.

Dziś w piątek o godz. 3,30 specjalne wielkie przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

RUCH w TOWARZYSTWACH

TOWARZYSTWO POWST. I WOJAKÓW w CHOJNICACH. ROZKAZ! W niedzielę dnia 15 bm. odbędzie się o godz. 13-tej strzelanie o nagrody O godz. 15-tej odbędą się ćwiczenia na strzelnicy, stawienie druhów obowiązkowo.

Za Wolność! Komendant, SMP. Sekcja teatralna. — Dziś o godz. 8-jej próba teatralna na sali hotelu p. Engla. Przybycie wszystkich konieczne. Zarząd.

Stronniętwo Narodowe Koło Chojnice. — Zebranie mies. odbędzie się w piątek dn. 12 bm. o godz. 20 w lokalu p. Wesońskiego. Wstęp tylko dla członków i sympatyków Zarząd.

SMP. Program święta Młodzieży w sobotę wieczorem i w niedzielę:

1) W sobotę od godz. 8-jej wieczorem wspólna Spowiedź św.

2) W niedzielę o godz. 7-jej rano zbiórka wraz z orkiestrą w Szkole Powszechnej, skąd wymarsz do kościoła na uroczyste nabożeństwo.

3) Po nabożeństwie udadzą się wszyscy członkowie na wspólną bezpłatną kawkę do p. Grzybowskięgo.

Celem omówienia całego programu w czwartek zebranie o godz. 8-mej w szkole.

Przybycie wszystkich obowiązkowe. Zarząd.

Męskie Towarzystwo św. Wincentego a Paulo. — W niedzielę dnia 15 listopada br. o godz. 16 zebranie w klasztorze, na które szanownych członków, uprzejmie się zaprasza. Zarząd.

Towarzystwo Powst. i Wojaków O. P. Słno. —

Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 15 11. br. o godz. 14-tej w lokalu p. Janoszkowej. Przybycie wszystkich druhów konieczne. Bezpośrednio po zebraniu odbędzie się strzelanie z wiatrówki o nagrody Zarząd.

Przetarg przymusowy

W sobotę dnia 14 11. 31 sprzedam w Chojnicach najwięcej dajacemu za gotówkę:

- 1) Przy ul. Dworcowej nr. 5 o godzinie 10-tej 5 mtr. materiału na płaszcz, 3 mtr. materiału na ubranie
- 2) Przy Pl. Król. Jadwigi 4 5 o godzinie 10 30 1 lornetkę, 10 ctr. maku-chu lnianego
- 3) Przy Pl. Król. Jadwigi 1 o godzinie 11-tej 6 kanarków, 1 głośnik
- 4) Przy ul. Gdańskiej nr. 28 o godzinie 11,30 różne towary krótkie
- 5) Przy ul. Dworcowej 55 o godzinie 12-tej 1 powózke
- 6) Przy ul. Dworcowej 22 o godzinie 14-tej 2 aparaty fotograficzne.

W. Kowalski komornik sądowy. 1960

Przetarg przymusowy

W sobotę 14. bm. o godz. 11 sprzedam w lokalu licyt. ul. Człuchowska 29 najwięcej dajacemu za gotówkę:

- 2 puszki herbaty, 22 tuz. koszul męsk. i damsk., 1 kanapę, 1 regał do kapeluszy, 20 kapeluszy damsk. 1 stół.

Winkowski Kom. sąd. Chojnice. 1577

Znalazłem

1 portmonetkę z zawartością

do odebrania

L. J. Żynda Chojnice ul. Gdańska 15

Mieszkanie

4 pokojowe oraz jeden dobrze umeblowany pokój zaraz do wynajęcia.

Strzelecka 18. II. piętro.

Do mego składu żelaza, materiałów budowlanych, towarów kolonial. i restauracji poszukuję natychmiast

uczni

M. Graeber, nast. **M. Urban.**

Kino Dźwiękowe - Nowości

W piątek o godz. 3.30 i 8.15 w sobotę o godz. 8.15 13 i 14 listopada br.

I w niedzielę 15 bm. o godzinie 3.30, 6 i 8.15

Monumentalny dźwiękowiec polski, będący wyczynem artystycznym

Henryka Szaro, Jadwigi Smosarskiej, Adama Brodzisza i Bogusława Samborskiego pod tytułem:

„NA SYBIR“

według scenariusza **Wacława Sieroszewskiego i A. Sterna** z udziałem chórów **W. Dana i J. Tomaszewskiego.** Rzecz dzieje się w 1905 r. w Warszawie, na Kujawach i Syberji. Pierwszy polski film dźwiękowy o rozgłosie światowym.

Pomimo wielkich kosztów ceny niepodwyższone aby dać możność zobaczyć wszystkim

Karty honorowe oraz wszelkie zniżki nieważne.

Dziś, w piątek dnia 13. bm. o godz. 3.30 specj. przedstaw. dla dzieci i młodzieży

Tanio na sprzedaż **żelazo sztabowe i kątowe** (Winkelsen) oraz **różne śruby**

I. Lewiński, Czersk.

Mieszkanie

2 pokoj. z kuchnią zaraz do wynajęcia. **ul. Druga 14.**

Mieszkanie

2pokoj. z kuchnią zaraz do wynajęcia. **Konopnickiej 7. Peplińska.**

Kamienica

w Chojnicach tanio do sprzedania wpłaty 15 — 20,000 zł. Roczny dochód 6 500 zł. Zgłosz. przyjmuje **St. Jasnoch, Chojnice** ul. Dworcowa 60.

Chronić siebie i rodzinę od nędzy

Oszczędzaj i składaj ciężko zapracowaną grosz do pupilarnie pewnej instytucji jaka jest **Miejska Komunalna Kasa Oszczędności Chojnice, Rynek 1.**

Monogramy nowoczesny sposób użycia poleca **Księgarnia Dziennika Pom.**

Obwieszczenie

W związku z ogłoszeniem rozporządzeniem Ministrów Robót Publicznych i Skarbu z dnia 3/10. 1931 r. (Dz. U. Nr. 92 poz. 716) Urząd Wojewódzki Pomorski zarządził:

- ze należy pobrać od płatników (właścicieli pojazdów mechanicznych służących do własnego użytku) zaległe opłaty na Państwowy Fundusz Drogowy za I, II i III kwartał, którego termin zapłaty minął 15/10 1931 r.
- ze wszystkie przedsiębiorstwa przewozowe (dorożki i autobusy) które dotychczas zapłaciły przypadające do zapłaty raty we wysokości 1/2 i 2 x 1/15 części rocznego wymiaru, powinny bezwzględnie do dnia 15 bm. wykazać dowodem zapłaty za **trzy kwartały.**

Płatnikom, którzy w terminie powyższym nie wykażą się dowodem wpłaty za trzy kwartały, należy odebrać dowody rejestracyjne Na prośby płatników może Urząd Wojewódzki zezwolić na uiszczenie opłaty w ratach miesięcznych **dopiero po zapłaceniu zaległości.**

Chojnice, dnia 10 listopada 1931 r. **Magistrat.**

Kupujcie losy

do 1. klasy 24 Loterii Państw. w kolekturze **Kunowskiego** w Chojnicach

gdyż jest to jedyny sposób dojścia do pieniędzy w obecnych trudnych czasach

Pomimo mniejszej ilości losów wygrane pozostały te same. **Cena losu 10 zł. za 1/4 i t. d.** Ryzyko jest bardzo małe, gdyż co drugi los, wygrać musi, a więc dalej dzieła, gdyż ciągnięcie odbędzie się już w dniach **19 i 20. listopada b. r.** Plany gry można nabyć w Kolekturze bezpłatnie.

Farby liworowe

do malowania tkanin oraz wszelkie proszki, jak pył brylantowy, brzozy, lazurujące farby, perełki szklane, kredki do malowania.

We wielkim wyborze poleca firma **BRACIA HUBERT** właśc. **Juljan Hubert**

Gdańska 18. **DROGERJA** Telefon 219.